

Vndecimi &
duodecimi:

decimus quintus septimi musculi principium aliquotusque^b subit. Nunc nouacula, aut ualido
acutiorisq; cultello, secundum spinarum in lumbis & in osse sacro ductum, tentanda est sectio,
quæ^c undecimi musculi principium à spinis liberet. Ne uerò simul^b decimum tertium (ut Ga
lenus proculdubio in simijs aliquoquin ad sectionem apertissimam fecit) imprudens auferas, ac deci
mi partem esse arbriteris, sectio illa non aliud iniicienda est, quam ut undecimi dumtaxat exor
tus diuidat, atq; huius crassitiem facile cõiecturabis, si paruo cultello musculũ à transuersis lum
borũ uertebrarũ processibus eleues, atq; à decimo tertio subleuatũ, ad spinas quoq; uertebra
rum illũ inueras. Hoc itaq; musculo à lumborũ, & ossis sacri spinis liberato, cauendũ est, ne illi
thoracis uertebrarũ spinis adeo connatũ arbriteris, ut^d decimũ quintum musculum una cum
undecimo auferas, atq; cum reliquis omnibus Anatomicis hallucineris. Postquam igitur in
ternum musculi latus, utcunque à subditis connatisq; sibi partibus direptum conspexeris, ab
ilium quoq; osse deradet, & principio ipsius apprehenso, sensim musculum attolles, ipsum
ab illis, quibus infertur, partibus liberans, ut tandem intuearis^e tendines illos, quos à sealois
radicis instar, in transuersorum thoracis uertebrarum processuum apices elegantissima serie di
gerit. Hoc adempto, citra aliam sectionem^f decimum tertius, & decimus quintus, sunt in con
spicuo, ut tamen illorum naturã ad amissim inquiras, necessum est & hos quoque à uertebris
sedulo deradere, quod sanè in spinæ musculis eo operosius præsteris, quo tãdem pluribus Opi
fex, qui ita musculos hos fabrefecit, ut seorsum unamquãq; dorsi partem succedentibus moti
bus agere possimus, ne simul uniuersum, multas actiones impeditur, mouere cogamus. Cæ
terũ ubi & hos abstuleris, transuersam duces sectionem, quæ sacrum os & infimã lumborum
uertebram, ab anteriori sede, à dorsalem quæ medullã penetret, ut deinde inflexo unã cum
costis thoracis, dorsum ab osse sacro diuidere queas, uertebrarum ligamẽta iam indagaturus.

DE VERTEBRARVM LIGAMENTIS.
Caput. XL.

Ligamenta
vertebrarum
corpora com
munitentia.
Li. de Ossi
bus.

LIGAMENTA primam uertebrā capiti, & secundam primæ, & secun-
dam rursus capiti colligantia superius enarraui, quæ autē reliquas uer-
tebras inuicem cōiungunt, nunc pertractabo, ab illis, quæ uertebrarum
corpora colligant, sermonis facturus initium. Inter secundæ itaq; & ter-
tiæ uertebræ cervicis, ac deinceps inter reliquarum omnium uertebrarum
corpora, substantia quædam reponitur, quam Galenus Cartilaginem
uocat, & qua uertebras inuicē haud colligari, aliter, ac qui illum præce-
ferunt dissectionis Proceres, asserit. Nam nō huius cartilaginis beneficio ipsas cōmitti uult, ut
rūm tertiæ dorsalis medullæ tunicæ inter uertebrarū corpora se insinuātis interuenit. Cuius
modi uerō sit tertia hæc tunica, in dorsalis medullæ sermone persequar, tunc nimirū, quando
præter duas cerebri membranas, dorsali medullæ proximē adnatas, uertebrarū amplitudinem
(quæ dorsali uiam præbet) membrana quadā ossibus undiq; cōnata succingi audies. Eiusmo-
di in uertebrarum amplitudine occurrēs membrana, nihil prorsus, nisi fortassis crassitie ab illa
differt, quæ quoniā ossi circūducitur, *σπίλαι* Græcis nuncupatur. Num uerō Galeni sententiæ,
an Veterū illorū, qui in dissectionibus, quantum Galeni scripta liquidō ostendūt, admodū fuisse
sedulū, accedendum sit, penes te esto iudiciū. Nam & si humanū cadauer ad manū non sit, nō tā

Vt leuiores negotio, quae hic petradro, affiguntur, duas et thonae uentrebras, anteriori facie ex puerili corpore depictas habes. In quibus 1 notat superioris uentrebra cartilagineum, sui corporis inferiorē appen-
dicem, ipsūq; corpus in-
teruenientem, 2 eiusde uer-
tebra humilioris appendicem, 3 cartilagineū ligamentum,
superioris inferiorisq; uentrebrae appendices intercedēs, 4 su-
perioris inferioris uentrebrae appendicem, 5 cartilagineum,
dicam modo appendicem suae uentrebrae copulantem.

pendes, sedulo cauendū est, ne in agnī aut hœdi, aut recens nati utriusq; spinā in
inter appendicē corporis uertebræ, & ipsū corpus reposita, tibi imponat, illa
cam esse arbitris, de qua hic sermonē institui mus. Quin potius in illis uerte
tres cartilaginū, ut sic dicā, ordines duobus ossibus inter duas uertebras dirēp
tū illis ordinibus animaduertis, cartilaginū naturas obserua, firmiusq; adhuc
tū subseribitur. Conspicies enim duas cartilagine inter utrarūq; uertebrarū co
appendices positas, ad amissim esse cartilagine, nihilq; ab illis differre, quæ re
ces & ossa interueniunt. At cartilaginē inter appendices mediā, profectō (nisi
oculis parū fidas tuis) nihil prius aliud quā ligamentū esse dices, quod Ales
quæ pueros suos in cadauerū sectionibus tanta cura exercebāt, *voluptate delecta*
runt, atque huius interuentu, non autem terriæ dorsalis medullæ runicæ, uerte
ra colligari astrues, nulla interim interueniente membrana. Quapropter si Ver
inter ligamenta cartilagine natura pollentia, has uertebrarū cartilagine cōnū
alijs adhuc ligamētis uertebrarum corpora colligantur, per totā enim dorso lon
dissima ligamētū toti uertebrarum corporū ambitui obuoluuntur, quæ est uis
& robusta, sed mucoso interim humore obliata sint, attamē in anteriori corpori
latus, ob sui crassitiem conspectiora euadunt. Quum itaq; hæc ligamenta, aut si
omnia complecti uelis, ligamentum hoc durum forteq; euaserit, et omnibus ue
obducatur, obstaculo sanē est, ne in extensione dorsum nimis porrigatur, incu
fum enim si plurimum reflecteretur, stomacho, arteriæ magnæ, & uenæ cava
noxiū, plerūq; enim hæc extensa frangerentur, & si plus satis laxa, et ad extend
hæc Natura creasset, in dorso flexu in se cōplicarentur. Est itaq; ligamentum id
peratum, et suo mucore, ut Hippocrates dicebat, imbutum, ut tantum extendi
rat, quantum hominī sit ex usui, & ut tuō simul uertebras colliget, & dorsum e
tum ossibus, unius corporis modo efformet. Rursus ex singulis transuersis
singulos, membraneum ligamētum tota interuallī amplitudine porrigitur. Si
rum interuallī, ab una spina ad alteram, membranea ligamenta continentur,
colligantia, & ueluti musculorum interstitia. Atin uertebrarum apicibus hæc m
crassescunt, ut ad apicem simul cōeūtes quasi toti dorso spinæ ligamentum cor
taginis etiā naturæ compos. Deinde ubi ascendentes uertebrarum processu
bus coartculantur, membranea quoque ligamenta (sed perquam ualida) artic
ambiunt. At priuatum quoddam idq; subflauum ligamentum, omnibus corp
sinon robustius, profectō saltem non inualidius, inter singulas uertebras habe
enim sede foraminis uertebræ, quod dorsali medullæ exsculptum est, ad radice
rioris uertebræ processus inter duos ascendentes, aut descendentes processu
oritur, quod semper in subsecquentis uertebræ eandē sedem inseritur. Quod uer
nūā superioris uertebræ ad inferiorē, aut contrā, ab inferiori in superiori ligame
cuius manifestum esse arbitror, nam etsi hinc ligamētum enasci, et illic inseri dis
ambigere putarim, utrunq; os, seu utrumque, qui enarratur, locum, parem ope
ri generationem conferre. In canibus, & illis animalibus, quæ rictum tergo leui
dant, & longē laxiores ceruicis uertebrarum articulos, & etiā longiores ceru
quā homo obtinent, ligamentum quoddam obseruamus, cuius naturam G
non grauabor subiungere. In canibus igitur simulatque secundum par muscu
moribus famulantū aggressus es, in ceruice ligamentum sese offert rarum, & r
fo corpore respondens, nisi fortassis illis uertebrarum ligamentis, quæ postremo
mus, id enim cæteris durius est, & colore flauum, & in fibras multas dissolu
autem id ex apicis septimæ ceruicis uertebræ spinæ lateribus, & sursum ascende
scitur uertebræ, quousque ad secundam ceruicis perigerit, cuius spinæ lateribu
pice inseritur. aliquibus quoque animalibus, ut ouibus, occipiti ossi inseritur.
hoc peculiari inuolutū est membrana, geminūq; apparet ob impressionē illius l
porrectam. Porro illius ligamenti naturā discernere licebit, quoties uisū, aut por
aut uetustioris etiā uisū ceruicis mensæ apponitur. Est enim ligamentum ho
corpus, quod ex carnibus liberatum canibus offerre solemus, nam inter reliqua
menta solum tanquā efui ineptum rejicitur. Vnde etiā à robore Bruxellen fil
cupatur, qui huius equum puelis ad comam prolixiorem cōciliantem commen
nor ipsas ridentes, quod uelut in comam inter reliqua corporis partes dissolu
flauī pallidūq; coloris uisatur. hoc præcipuo usu accommodum est, ne uertebræ